

Spojrzenie w czerwcowe niebo 2016

„W czerwcu rychło się pokaże, co nam lato przyszykuje w darze”

Tak mówi staropolskie przysłowie odnośnie aury, a ponadto to okres najdłuższych pracowitych dni oraz długich świtów i zmierzchów dogodnych dla tegorocznych ostatnich wiosennych spacerów. Mamy zatem krótkie ciepłe noce, które co prawda nie sprzyjają obserwacjom astronomicznym, ale są one tym cenniejsze dla prawdziwych miłośników nieba. Możemy natomiast w długie dni czerwcowe zachwycać się grą obłoków, począwszy od chmur kłębiastych – wróżących dobrą pogodę na czas wycieczki – poprzez wysokie chmury pierzaste, aż po groźnie wyglądające jak kowadła, chmury burzowe - aby ich tego lata, szczególnie w okresie Świątowych Dni Młodzieży, było jak najmniej.

Tegoroczne astronomiczne *Lato*, rozpocznie się tuż po północy, we wtorek 21 czerwca o godz. 00.34 – kiedy to **Słońce** w swej rocznej wędrówce po *Ekliptyce*, oddali się najbardziej na północ od równika niebieskiego, osiągając punkt przesilenia letniego, zwany punktem *Raka*. W tym dniu w Niepołomicach, **Słońce** w chwili przejścia przez południk, góruje nad horyzontem na wysokości prawie 63 i pół stopnia. Wzejdzie tego dnia o godz. 4.30, a zajdzie o 20.53, zatem dzień będzie trwał 16 godzin i 23 minuty; będzie to najdłuższy dzień (i najkrótsza noc) tego roku, a dłuższy od najkrótszego dnia zimowego w Niepołomicach, aż o 8 godz. i 18 minut.

Najwcześniej **Słońce** wzejdzie u nas w dniu 15 czerwca (godz. 4.30) i takich wczesnych wschodów **Słońca** będziemy doświadczać przez 8 kolejnych dni. Najpóźniej zajdzie w dniu 19 czerwca (godz. 20.53), i tak późnych zachodów **Słońca** będzie aż 11. Dni niezauważalnie krótszych o jedną minutę, będziemy mieli przez cały tydzień od 17 do 24 czerwca. W tym też okresie najdłuższych dni, na św. Jana (24.VI), często padają obfite deszcze. Po tegorocznej kapryśnej wiosnie, być może one u nas nie wystąpią. Tak czy inaczej będzie z pogodą, to na *Dzień Dziecka*, **Słońce** wzejdzie o godz. 4.36, a zajdzie o godz. 20.41. Dzień będzie trwał 16 godz. i 5 minut; będzie jeszcze krótszy o 18 minut od najdłuższego dnia roku. Natomiast ostatniego czerwca, **Słońce** wzejdzie o godz. 4.34, a schowa się pod horyzontem o godz. 20.52 i dzień będzie niezauważalnie, ale krótszy od najdłuższego dnia roku już o 5 minut.

Aktywność magnetyczna **Słońca** w czerwcu będzie na niskim lub średnim poziomie, jedynie nieco podwyższona na końcu każdej dekady miesiąca. Pamiętajmy, iż obserwacje plam na **Słońcu** prowadzimy wyłącznie przy zastosowaniu odpowiednich filtrów spektralnych, lub rzutowanego na ekran obrazu **Słońca** z lunety. Zainteresowanych takimi obserwacjami naszej gwiazdy, zapraszamy do *Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego*, szczególnie zaś w czasie trwania XXV Dni Niepołomic.

Księżyc powita *Lato* będąc w pełni. Zatem bardzo krótkie, ale bezksiężycowe noce będziemy mieli wcześniej, bo w połowie pierwszej dekady i potem końcem czerwca, a

kolejność faz **Księżyc**a będzie następująca: nów 5.VI. o godz. 05.00, pierwsza kwadra 12.VI. o godz. 10.10, ostatnia wiosenna pełnia 20.VI. o godz. 13.02 i ostatnia kwadra 27.VI. o godz. 20.19. W perygeum (najbliżej **Ziemi**) będzie **Księżyc** 3.VI. o godz. 13, a w apogeum (najdalej od **Ziemi**) będzie 15.VI. o godz. 14.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** przez cały miesiąc znajdziemy, bardzo nisko na porannym niebie, tuż przed wschodem **Słońca**. Najdogodniejsze warunki do jego dostrzeżenia i obserwacji będą 5.VI.

Natomiast **Wenus** kryje się za Słońcem, a pojawi się nam jako *Gwiazda Wieczorna*, dopiero w ostatnim tygodniu lipca.

Mars, po majowej opozycji (22.V.), dostępny jest przez całą noc do obserwacji, goszcząc w gwiazdozbiorze *Wagi*.

Jowisza, dostrzeżemy na wieczornym niebie w gwiazdozbiorze *Lwa*, a z upływem dni czerwcowych będzie on coraz niżej nad zachodnim horyzontem. W dniu 11.VI. o godz. 22, **Księżyc** w pierwszej kwadrze, zbliży się do tej planety olbrzyma na odległość półtora stopnia.

Saturn przebywający w gwiazdozbiorze *Wężownika*, będzie w opozycji do **Słońca** w dniu 3.VI. i dlatego możemy go obserwować przez całą noc. Nocą, 20.VI. o godz. 02, do tej planety zbliży się na odległość trzech stopni **Księżyc** w pełni.

Uran gości w gwiazdozbiorze *Ryb*, a widoczny jest nisko nad horyzontem na wschodnim niebie, aż do świtu. **Neptuna** w *Wodniku*, można obserwować również na wschodnim niebie, w drugiej połowie nocy. Aby dostrzec te dwie ostatnie planety gołym okiem, trzeba mieć jednak sokoli wzrok.

Natomiast w dniach od 22.VI. do 2.VII., będzie możliwość zliczania meteorów z czerwcowego roju *Bohydów* (czyli wylatujących z gwiazdozbioru Wolarza). Maksimum ich aktywności przypada w nocy 27.VI., a **Księżyc** w ostatniej kwadrze, będzie nam przeszkadzał w obserwacjach po północy.

Dla najciekawszych zjawisk do obserwacji na czerwcowym niebie, najlepiej będzie wykorzystać lunety Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego w Niepołomicach (tel. 12-281-15-61) lub informację na www.moa.edu.pl, byle pogoda nam dopisywała. Zaś z drugiej strony, nasuwa się takie staropolskie przysłowie:

„*Wiatry i ludzie czerwcowi do odmiany wciąż gotowi*”

Wobec takich prognoz, życzę Państwu, u progu zbliżających się wakacji i nadchodzącego sezonu urlopowego, samych słonecznych i ciepłych dni, z jak najmniejszą ilością burz.